



Ministerstwo Sprawiedliwości



Departament Prawa Karnego

DPK-II.055.4.2024

Warszawa, 04 listopada 2024 r.

Pani



Szanowna Pani,

w odpowiedzi na petycję z dnia 8 sierpnia 2024 r., dot. ew. uchylenia § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 2019 r. w sprawie wysokości opłat kancelaryjnych pobieranych w sprawach sądowoadministracyjnych (Dz.U. poz. 1090), dalej „rozporządzenie”, w zakresie właściwości Departamentu Prawa Karnego, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Niniejsze rozporządzenie jest aktem wykonawczym znajdującym podstawę prawną w przepisie art. 236 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Dz.U. z 2024 r. poz. 935), dalej „p.p.s.a”. Stosownie do jego dyspozycji, Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat kancelaryjnych. W rozporządzeniu należy uwzględnić, że **opłatę pobiera się za każdą stronę wydanego dokumentu**, wysokość opłaty za odpis orzeczenia z uzasadnieniem sporządzonego na wniosek nie może być wyższa niż dwieście złotych, a wysokość opłaty za wydruki dokumentów elektronicznych nie może przekraczać rzeczywistych kosztów ich tworzenia, oraz określić podwyższenie opłaty za wydanie dokumentu sporządzonego w języku obcym lub zawierającego tabelę.

Zgodnie z przepisem § 2 rozporządzenia, opłatę kancelaryjną za odpis orzeczenia z uzasadnieniem doręczony na skutek wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia, zgłoszonego w terminie siedmiu dni od ogłoszenia orzeczenia albo doręczenia odpisu sentencji orzeczenia, pobiera się w kwocie 100 zł. W tym miejscu odnosząc się do twierdzenia, że *treść § 2 rozporządzenia jest niezgodna, a wręcz sprzeczna z przepisami*

p.p.s.a. W szczególności jest ona niezgodna z art. 234 § 2 p.p.s.a., pragnę wskazać, że ww. przepis rozporządzenia koresponduje z dyspozycją wynikającą z przepisu art. 234 § 2 p.p.s.a.¹, z tą różnicą, iż wskazuje kwotę opłaty kancelaryjnej, zaś przepis wynikający z p.p.s.a. nakłada obowiązek dla przewodniczącego w postaci zarządzenia ściągnięcia opłaty kancelaryjnej od strony, która złożyła wniosek o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i jego doręczenie bez jego opłacenia.

Zarządzenie przewodniczącego, jako że jest zaskarżalne jest wolnym od opłat sądowych zażaleniem w myśl art. 227 p.p.s.a. i z urzędu podlega uzasadnieniu oraz doręczeniu stronie lub jej pełnomocnikowi w trybie art. 163 § 2 w zw. z art. 167 p.p.s.a. W przypadku, gdy strona nie jest reprezentowana przez pełnomocnika profesjonalnego (radcę prawnego, adwokata, doradcę podatkowego lub rzecznika patentowego), należy ją pouczyć o dopuszczalności, terminie i sposobie wniesienia zażalenia, o którym mowa w art. 227 p.p.s.a. (por. postanowienie NSA z 23 września 2008 r., I OZ 685/08, Legalis; postanowienie NSA z 20.6.2008 r., II GZ 127/08).

Na gruncie poczynionych przez Panią rozważań, zdaje się, że nie uwzględnia Pani kwestii oddalenia skargi. Art. 142 p.p.s.a. został poprzedzony przepisem art. 141 p.p.s.a. (uzasadnienie wyroku), a dokładnie § 2, zgodnie z którym, w sprawach, w których skargę oddalono, uzasadnienie wyroku sporządza się na wniosek strony zgłoszony w terminie siedmiu dni od dnia ogłoszenia wyroku albo doręczenia odpisu sentencji wyroku. Uzasadnienie wyroku sporządza się w terminie czternastu dni od dnia zgłoszenia wniosku. Jeśli natomiast skarga została jedynie częściowo oddalona (uwzględnienie w części), wówczas sąd administracyjny sporządza uzasadnienie wyroku z urzędu, również w odniesieniu do tej części, która dotyczy oddalenia skargi (postanowienie NSA z 22 stycznia 2015 r., sygn. I OZ 16/15, Legalis oraz wyrok NSA z 20 czerwca 2006 r., sygn. I OSK 184/06, Legalis). Zatem sąd administracyjny doręczy wyrok z uzasadnieniem – bez wniosku strony – wówczas, gdy wydał rozstrzygnięcie inne niż oddalenie skargi.

W powyższym przypadku znajdzie zastosowanie przepis art. 234 § 2 p.p.s.a., kwestionowany przepis § 2 rozporządzenia oraz stanowiący podstawę aktu

¹ Zgodnie z którą opłatę kancelaryjną za odpis orzeczenia z uzasadnieniem, doręczonego na skutek żądania zgłoszonego w terminie siedmiodniowym od ogłoszenia orzeczenia, pobiera się przy zgłoszeniu wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i jego doręczenie. Jeżeli opłata nie została uiszczona, przewodniczący zarządza ściągnięcie jej od strony, która złożyła wniosek, po uprzednim wezwaniu strony do jej uiszczenia. Przepisów art. 220 nie stosuje się.

wykonawczego przepis art. 236 p.p.s.a., które służą stronie w określeniu należnej opłaty za sporządzenie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem i doręczeniem stronie. Opłata kancelaryjna jest rodzajem opłaty sądowej (art. 212 § 1 p.p.s.a.), a zatem stanowi element kosztów sądowych, które podlegają rozliczeniu w ramach rozstrzygania przez sąd o zasadach ponoszenia przez strony kosztów postępowania.

Podsumowując, różniczenie kwestii doręczenia odpisu wyroku z uzasadnieniem w myśl art. 142 p.p.s.a. ma na celu wskazanie adresatowi normy dwóch sytuacji, w której stronie doręcza się ww. wyrok z urzędu (w przypadkach innych niż oddalenie skargi) oraz gdy warunkiem doręczenia jest wniosek strony (oddalenie skargi). Sposób usystematyzowania obu przypadków koresponduje z art. 141 p.p.s.a., co dla adresata normy może (lecz nie zawsze) powodować konieczność zastosowania przepisów rozporządzenia, w celu uiszczeniu należnej opłaty kancelaryjnej.

Trudno zatem zgodzić się z wywodem o *rażącym naruszeniu demokratycznej zasady legalizmu (praworządności) odzwierciedlonej w art. 7 Konstytucji*, jeśli p.p.s.a. różnicuje kwestie doręczenia wyroku stronie w zależności od rozstrzygnięcia. Jak wyjaśnił Naczelny Sąd Administracyjny w postanowieniu z 29 lipca 2008 r. (sygn. II GZ 160/08, Legalis), brak jest podstaw do kwestionowania konstrukcji wytycznych zawartych w art. 236 p.p.s.a. Co do konkretnego rodzaju opłaty są one bowiem **wystarczająco szczegółowo skonstruowane**, a samo pozostawienie Radzie Ministrów pewnego luzu w określeniu wysokości opłaty – przy wskazaniu na maksymalną kwotę tej opłaty – nie może być traktowane jako istotny mankament w świetle wymagań art. 92 Konstytucji RP.

W ślad za tym, Naczelny Sąd Administracyjny w postanowieniu z dnia 30 listopada 2011 r. (sygn. I OZ 961/11, Legalis) orzekł również, że przepis § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. *w sprawie wysokości opłat kancelaryjnych pobieranych w sprawach sądowoadministracyjnych* (Dz.U. poz. 2192) – co aktualnie należy odnieść do § 2 obecnie obowiązującego rozporządzenia – jest zgodny z normą upoważniającą do wydania tego rozporządzenia, czyli z komentowanym przepisem art. 236 p.p.s.a.

Jednocześnie pragnę dodać, że skany petycji w Ministerstwie Sprawiedliwości publikowane są pod adresem: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/kontakt->

petycje. Tutejszy Departament nie dysponuje innym adresem publikacji tego typu dokumentów.

Z poważaniem

Jakub Kalbarczyk

Zastępca Dyrektora

Departament Prawa Karnego

/podpisano elektronicznie/